

8.2.5. Codul și Titlul măsurii

7. Servicii de bază și reînnoirea satelor în zonele rurale

8.2.5.1. Baza legală

Regulamentul (UE) Nr. 1305/2013

Regulamentul de implementare (UE) nr. ...pentru stabilirea normelor de aplicare a Regulamentului (UE) Nr. 1305/2013

Regulamentul delegat (UE) nr. de completare a Regulamentului (UE) Nr. 1305/2013

Regulamentul (UE) Nr. 1303/2013

Regulamentul de punere în aplicare (UE) NR. 215/2014 al Comisiei din 7 martie 2014 de stabilire a normelor de aplicare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013

Regulamentul Delegat (UE) nr. 480/2014 de completare a Regulamentului (UE) nr. 1303/2013.

8.2.5.2. Descrierea generală a măsurii, inclusiv logica de intervenție și contribuția la DI și obiectivele transversale

Zonele rurale din România prezintă o deosebită importanță din punct de vedere economic, social și din punct de vedere al dimensiunii, diversității, resurselor naturale și umane pe care le dețin.

Pentru PNDR 2014-2020, Din punct de vedere administrativ, spațiul rural românesc cuprinde 2861 de comune. Dezvoltarea economică și socială durabilă a spațiului rural este indispensabil legată de îmbunătățirea infrastructurii rurale existente și a serviciilor de bază. Infrastructura și serviciile de bază neadecvate constituie principalul element care menține decalajul accentuat dintre zonele rurale și zonele urbane din România și care, cu atât mai mult, reprezintă o piedică în calea egalității de șanse și a dezvoltării socio-economice a zonelor rurale.

În analiza nevoilor au fost identificate următoarele aspecte relevante pentru dezvoltarea spațiului rural românesc:

- dezvoltarea infrastructurii de bază și a serviciilor în zonele rurale;
- crearea de locuri de muncă în mediul rural;
- conservarea moștenirii rurale și a tradițiilor locale;
- reducerea gradului de sărăcie și a riscului de excluziune socială;

Pentru diminuarea decalajelor care persistă încă între mediul rural și cel urban și pentru crearea unor condiții decente de viață la nivelul populației rurale, măsura va sprijini următoarele tipuri de acțiuni:

(a) investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică din spațiul rural;

(b) investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural din spațiul rural;

Prin activitățile prevăzute în prezenta măsură sunt vizate principalele obiective: crearea, îmbunătățirea și diversificarea facilităților de dezvoltare economică, a infrastructurii fizice și a serviciilor de bază; creșterea atractivității zonelor rurale și diminuarea migrației populației, în special a tinerilor; îmbunătățirea condițiilor sociale, economice și de mediu; protejarea și conservarea patrimoniului cultural rural;

Dezvoltarea infrastructurii de bază

Crearea și modernizarea **infrastructurii rutiere locale și a sistemelor de alimentare cu apă și canalizare**, constituie elemente de bază pentru comunitatea rurală. Acestea sunt necesare pentru a asigura condiții de sănătate, protecția mediului, accesibilitatea și, în general, condiții optime de trai. Infrastructura asigură, de asemenea, premisele pentru dezvoltarea unei economii rurale competitive.

Situația actuală a României indică faptul că este nevoie de dezvoltarea infrastructurii de bază și servicii în zonele rurale. România, la nivelul anului 2011, dispunea de o rețea de drumurile comunale (cu o lungime de 31.639 km) din care 48% erau drumuri pietruite și 29% drumuri de pământ (fiind de multe ori impracticabile în perioadele cu precipitații).

În ceea ce privește accesul la rețelele de distribuție a apei și de canalizare, acesta rămâne redus (conform INS, numai 13,6% dintre localitățile rurale fiind conectate la rețeaua de alimentare cu apă potabilă la nivelul anului 2012).

Chiar dacă în ultimii ani infrastructura de bază în zonele rurale (drumuri, alimentare cu apă și infrastructura de canalizare) a fost susținută din fonduri naționale și europene, este încă subdezvoltată împiedicând creșterea economică și ocuparea forței de muncă .

În urma nevoilor identificate, pentru noua perioadă de programare se are în vedere înființarea sau, după caz, îmbunătățirea/extinderea rețelelor de alimentare cu apă și de canalizare/tratare a apei reziduale și a rețelei de drumuri de interes local, întrucât acestea, împreună, pot contribui la eforturile comune de asigurare a unei dezvoltări durabile în comunitățile rurale.

Rezultatul acestor investiții va fi o infrastructură rutieră de interes local și o infrastructura de apă/apă uzată îmbunătățite care vor contribui la diminuarea tendințelor de declin social și economic și la îmbunătățirea nivelului de trai în zonele rurale.

Totodată, accesul la educație și un nivel crescut de educație al populației rurale are un rol important în procesul de reducere a sărăciei și a excluziunii sociale în mediul rural.

Infrastructura educațională nu are capacitatea de a susține un nivel decent de trai. În acest context, educația antepreșcolară (creșe) și preșcolară (grădinițe) se confruntă cu un deficit major în ceea ce privește infrastructura. Astfel, la nivelul creșelor, din 295 unități în anul 2011, doar 1% se aflau în mediul rural, în contextul în care, din totalul copiilor cu vârste cuprinse între 0 și 4 ani, 45,5% erau înregistrați în mediul rural. În ceea ce privește procentul de acoperire grădinițe în mediul rural acesta era de doar 7,44 % din numărul înregistrat la nivel național în anul școlar 2012-2013.

În comparație cu numărul mare de ferme, România are un număr mic de fermieri instruiți, un aspect puternic influențat de scăderea absolvenților de unități de învățământ cu profil agricol.

Astfel, numărul liceelor agricole a scăzut în ultimii 15 ani cu peste 80%, în 2011 fiind înregistrate în mediul rural 34 de licee agricole. Lipsa unei pregătiri de specialitate în contextul practicării agriculturii în zonele rurale duce la un management deficitar al exploatațiilor agricole și la adâncirea sărăciei cu care zonele rurale se confruntă deja.

Toate acestea fac necesară continuarea efortului de a sprijini dezvoltarea și modernizarea infrastructurii educaționale în mediul rural în vederea facilitării accesului la servicii de educație și îngrijire a copilului, precum și a accesului la infrastructura educațională cu profil agricol în zonele rurale.

Prin sprijinul acordat acestor investiții va rezulta o infrastructură educațională îmbunătățită, în acord cu Strategia de dezvoltare a infrastructurii educaționale și un sistem educațional mai atractiv și performant, corelat cu cerințele de pe piața muncii care va contribui la incluziune și dezvoltare economică.

Infrastructura aferentă serviciilor de sănătate. Furnizarea și accesul la serviciile medicale reprezintă o problemă cheie pentru asigurarea unei mai bune calități a vieții în comunitățile rurale. Situația unităților sanitare din România atât din perspectiva numărului de unități, cât și a resurselor umane implicate, a cunoscut o evoluție negativă în perioada 2005-2011. Astfel, numărul dispensarelor medicale a scăzut cu 16,5% din 2005 ajungând la 187 de unități în 2011 la nivel național, în timp ce în mediul rural trendul negativ este mai accentuat, înregistrându-se o scădere cu 38,9% a acestor unități în perioada analizată. În ceea ce privește numărul locuitorilor din mediul rural la un medic, acesta era în 2011 de 1.722, de aproape 7 ori mai mult decât în mediul urban

Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural sau /și realizarea de investiții pentru conservarea moștenirii de interes local, inclusiv așezăminte monahale.

Identitatea culturală a satului românesc reprezintă o importantă sursă de dezvoltare locală și este caracterizată de un patrimoniu cultural material și imaterial divers.

O parte integrantă a moștenirii culturale o reprezintă așezămintele monahale. De-a lungul vremii acestea s-au constituit în centre de acumulare și diseminare a valorilor culturale, prin prezervarea culturii și transmiterea ei generațiilor următoare. Așezămintele monahale din România au ca specific păstrarea identității și tradiționalității naționale prin practicile meșteșugărești, culinare și agricole, dar și prin conservarea stilurilor arhitecturale specifice regiunilor în care sunt construite. Din totalitatea unităților de cult din România (18439), doar 1,9% sunt reprezentate de mănăstiri (1,5%), respectiv schituri (0,4%), iar aproape jumătate dintre mănăstirile din România (49,3%) și peste 56% dintre schituri sunt monumente istorice.

În contextul actual, crearea și restaurarea așezămintelor monahale, se identifică în perioada de programare 2014-2020, cu acțiuni de protejare a patrimoniului cultural al comunităților locale.

Pentru a păstra nealterată moștenirea rurală și identitatea națională, în următoarea perioadă de programare vor fi sprijinite acțiuni de protejare a patrimoniului cultural de interes local, inclusiv așezăminte monahale.

Contribuția fiecărei sub-măsuri la domeniile de intervenție

Sub-măsura 7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică

DI 6B- Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale -Sprijinul acordat pentru investiții de înființare, extindere și îmbunătățire a infrastructurii rutiere locale din zonele rurale, investiții de înființare, extindere, îmbunătățire a infrastructurii de apă/apă uzată în localitățile rurale din aglomerările sub 10 000 l.e., investiții în infrastructura educațională ante- și preșcolară și cea secundară de învățământ agricol, precum și investiții în infrastructura aferentă serviciilor de sănătate în mediul rural (dispensare medicale) va contribui la , îmbunătățirea condițiile de trai pentru populația rurală și la stoparea fenomenului de depopulare din mediul rural prin reducerea decalajelor rural-urban.

7.6. Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural

DI 6B- Încurajarea dezvoltării locale în zonele rurale -sustinerea investițiilor de restaurare, conservare și accesibilizare a patrimoniului cultural imobil de interes local, inclusiv a așezămintelor monahale în cadrul submăsurii contribuie la punerea în valoare a moștenirii culturale locale, la promovarea turismului rural, conducând astfel la creșterea nivelului de trai în zonele rurale și la o dezvoltare locală sustenabilă.

Contribuția la obiectivele transversale

Măsura 7 contribuie prin activitățile sale la atingerea următoarelor obiective transversale:

Mediu și climă

Investițiile în infrastructură de apă/apă uzată în sistem centralizat vor contribui la îmbunătățirea calității apei potabile și la reducerea poluării cauzate de încărcătura organică biodegradabilă din gospodăriile rurale.

De asemenea, prin investițiile sprijinite în cadrul măsurii se are în vedere dezvoltarea durabilă a comunităților rurale, inclusiv în sensul unei mai bune înțelegeri și asumări a angajamentelor de mediu și a provocărilor privind schimbările climatice.

Inovarea

Sprijinul acordat dezvoltării infrastructurii de bază, în special a celei rutiere, a sistemului de alimentare cu apă și canalizare este esențial pentru dezvoltarea economică a zonelor rurale. O infrastructură îmbunătățită permite afacerilor din mediul rural să se dezvolte și încurajează spiritul antreprenorial și inovator. De asemenea, existența unei infrastructuri educaționale funcționale permite formarea de generații tinere bine pregătite, deschise spre noi oportunități și capabile să aducă inovații și dezvoltare în zonele rurale.

8.2.5.3. Scopul, nivelul de sprijin, precum și alte informații (defalcate pe sub-măsuri și tip de operațiuni)

Sub-măsura 7.2 Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică

Descrierea tipului operațiunii:

În cadrul acestei submăsuri vor fi sprijinite investiții pentru îmbunătățirea infrastructurii de bază la scară mică în vederea unei dezvoltări economice durabile și a reducerii sărăciei în spațiul rural.

Scopul sprijinului acordat prin măsură este:

- creșterea numărului de locuitori din zonele rurale care beneficiază de infrastructură de bază îmbunătățită.

Tipul sprijinului:

În cadrul submăsurii, sprijinul va fi acordat investițiilor corporale și necorporale pentru :

- Înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei de drumuri de interes local;
- Înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă;
- Înființarea, extinderea și îmbunătățirea rețelei publice de apă uzată;
- Investiții în crearea, modernizarea sau extinderea infrastructurii educaționale/ îngrijire și anume :
 - Înființarea și modernizarea (inclusiv dotare) grădinițelor și a creșelor;
 - Înființare și modernizare (inclusiv dotare) after-school;
 - Extinderea și modernizarea instituțiilor de învățământ secundar cu profil agricol;
- Investiții aferente serviciilor medicale
 - Înființarea și/sau modernizarea dispensarelor medicale rurale

Trimiteri către alte legi:

Directiva [2000/60/CE](#) a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000

Directiva 91/271/CEE privind epurarea apelor uzate urbane

Directiva 98/83/EC privind calitatea apei potabile

Regulamentul (UE) nr. 1407/2013 privind aplicarea art. 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene referitor la ajutoarele de minimis.

Beneficiarii:

În cadrul acestei submăsuri beneficiarii sunt:

- Comunele și asociațiile acestora.
- ONG-uri-pentru investiții în infrastructura educațională (gradinițe) și socială (afterschool)

Cheltuieli eligibile:

Pentru proiectele privind **infrastructura rutieră de interes local și infrastructura de apă/apă uzată**, cheltuielile eligibile sunt limitate la:

- (a) construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă;
- (b) construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei publice de apă uzată;
- (c) construcția, extinderea și/sau modernizarea rețelei de drumuri de interes local;

Pentru proiectele de **infrastructură educațională/îngrijire** cheltuielile eligibile sunt limitate la:

- (a) construcția, modernizarea și dotarea clădirilor, inclusiv demolarea, în cazul în care expertiza tehnică o recomandă;
- (b) achiziționarea, inclusiv prin leasing de mijloace de transport pentru transport școlar;

Pentru proiectele de **infrastructură aferentă serviciilor medicale** cheltuielile eligibile sunt limitate la:

- (a) construcția, extinderea și/sau modernizarea clădirilor aferente dispensarelor medicale;

Condiții de eligibilitate:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Investiția să se realizeze în spațiul rural;
- Investiția se încadrează într-o strategie de dezvoltare regională/județeană/locală relevantă;
- Investiția trebuie să respecte Planul Urbanistic General;
- Investiția în infrastructura de apă/apă uzată să fie în conformitate cu Master Planurile pentru apă/apă uzată sau cu strategia județeană acolo unde Master Planurile nu sunt actualizate;
- Investiția în sistemul de alimentare cu apă trebuie să se realizeze în mod obligatoriu împreună cu rețeaua de apă uzată, dacă aceasta nu există;
- Investiția în infrastructura de apă /apă uzată trebuie să se realizeze în localități rurale care fac parte din aglomerări sub 10.000 l.e., cu mențiunea că investițiile în infrastructura de apă/apă uzată din aglomerările sub 2.000 l.e. vor fi eligibile doar după atingerea angajamentelor de țară;
- Investiția trebuie să demonstreze necesitatea, oportunitatea și potențialul socio-economic al acesteia;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea investiției.

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:

Principii generale

- Principiul prioritizării tipului de investiții în sensul prioritizării investițiilor în infrastructura de apă/apă uzată;
- Principiul gradului de acoperire a populației deservite;

Principii specifice pentru investițiile în drumuri

- Principiul conectivității în vederea asigurării legăturii cu principalele căi rutiere și alte căi de transport ;
- Principiul rolului multiplu în sensul accesibilizării agenților economici, a zonelor turistice, a investițiilor sociale, accesibilizarea altor investiții finanțate din fonduri europene

Principii specifice pentru investițiile în infrastructura de apă/apă uzată

- Principiul prioritizării investițiilor care vin în completarea celor finanțate prin POS Mediu și/ sau POIM

Principii specifice pentru investițiile în infrastructura aferentă serviciilor medicale, educaționale, sociale

- Principiul prioritizării tipului de investiție după cum urmează: infrastructura medicală, educațională, socială

Principiile de selecție vor fi detaliate în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Sume și rate de sprijin aplicabile:

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru proiectele aplicate de autoritățile publice locale și ONG-uri care sunt negeneratoare de profit și nu va depăși:

- 1.000. 000 Euro/ comună, pentru investiții care vizează un singur tip de sprijin (infrastructura de drumuri, apă sau apă uzată);
- 2.500.000 Euro/ comună, pentru investiții care vizează înființarea infrastructurii apă și apă uzată și 1.500.000 euro pentru extinderea acestei infrastructuri;
- 500.000 Euro, pentru proiectele de infrastructură educațională/socială/infrastructura aferentă serviciilor medicale;
- 4.000.000 euro, pentru proiectele colective (ADI din care fac parte comune) (proiecte care vizează mai multe comune) fără a depăși valoarea maximă /comună/tip de sprijin.

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi de max. 80% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de profit aplicate de ONG-uri care vizează infrastructura educațională (gradinițe) și socială (afterschool) și nu va depăși 100.000 euro.

Beneficiarii acestei sub-măsuri pot solicita Agenției de Plăți, plata unui avans în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1305/2013, cu completările și modificările ulterioare.

Alocarea financiară a submăsurii 7.2. Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică este de 85% din alocarea totală a măsurii, cu alocări distincte și sesiuni specifice pe tipuri de infrastructură.

8.2.5.4. Procesul de verificabilitate și control al submăsurii

Posibilitatea de verificare și control a măsurii se bazează pe rezultatele evaluării ex -ante realizate de către autoritatea de management și agenția de plăți, luând în considerare rezultatele controalelor efectuate în perioada de programare anterioară.

8.2.5.4.1. Risc(uri) la implementarea submăsurii

Având în vedere că măsura se adresează atât beneficiarilor publici cât și privați, în perioada de programare 2014-2020 pot exista riscuri, dintre care enumerăm:

R4: Documentații de atribuire insuficient de relevante pentru eficiența procedurilor de licitație pentru beneficiarii publici și privați

R7: Criterii de selecție dificil de evaluat pentru o selecție corespunzătoare a solicitanților

R8: Sistemul IT inadecvat

8.2.5.4.2. Acțiuni de reducere a riscului

Măsurile care vor fi luate în vederea îmbunătățirii implementării măsurii și reducerii riscurilor sunt:

R4: Agenția de Plăți va elabora documentații standard pentru a fi utilizate de către beneficiarii publici. Vor fi realizate formate de documentații de atribuire în care cerințele de calificare, factorii de evaluare și ponderea acestora vor fi predeterminate;

Pentru beneficiarii privați au fost revizuite procedurile referitoare la achiziții în sensul clarificării elementelor ce vor fi necesare în documentațiile de atribuire, necesitatea publicării lor în sistem informatic și o mai bună informare cu privire la aceste cerințe.

R7: Stabilirea unor criterii clare și transparente de selecție a solicitanților și informarea potențialilor beneficiari cu privire la acestea;

R8: Sistemul IT existent la nivelul Agenției de Plăți se va actualiza și optimiza cu noile fluxuri administrative și măsurile PNDR 2014-2020.

8.2.5.4.3. Evaluarea generală a submăsurii

Măsura creează premisele îndeplinirii priorităților menționate în descrierea strategiei prin îmbunătățirea infrastructurii de bază la scară mică din mediul rural .

În perioada 2007-2013, principalele probleme identificate au fost legate de:

- procedurile de achiziție publică, respectiv complexitatea acestui proces, fapt ce a condus la întâzieri în implementarea proiectelor;
- selecția proiectelor;
- corelarea tipurilor de investiții în cazul proiectelor integrate.

Pe baza analizei rezultatelor controlului efectuat asupra măsurii 322 ” *Renovarea, dezvoltarea satelor și îmbunătățirea moștenirii rurale* ”, în vederea evitării problemelor întâmpinate, pentru perioada de programare 2014-2020 au fost luate următoarele măsuri:

-au fost revizuite procedurile de achiziții pentru beneficiarii publici în sensul solicitării unor cerințe clare în documentațiile de atribuire, precum și a controalelor efectuate de către APDRP în scopul de a eficientiza procesului de achiziții publice; acțiuni similare au fost întreprinse și pentru beneficiarii privați.

-criteriile de selecție care vor fi detaliate în cadrul legislativ național (ghiduri, proceduri) vor avea o mai mare doză de acurate, vor fi mai clare și verificabile;

-a fost eliminată posibilitatea de a aplica proiecte integrate (care să prevadă investiții din mai multe tipuri de operațiuni: ex. infrastructură rutieră și infrastructură apă/apă uzată);

Pentru o bună acoperire teritorială din punct de vedere al tipurilor de acțiuni și al potențialilor beneficiari, inclusiv a facilitării accesului acestora la diverse fonduri, iar pe de altă parte pentru asigurarea unui sistem eficient de implementare care să conducă la o bună administrare și în final la o dezvoltare echilibrată și durabilă în elaborarea PNDR, s-a urmărit asigurarea demarcării și complementarității între FEADR și alte fonduri.

De asemenea, măsura vizează tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea sprijinului în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

În urma analizei realizate de autoritatea de management și agenția de plăți pe baza experienței din perioada 2007-2013, se poate concluziona că se asigură verificabilitatea și controlul măsurii atât prin prisma pregătirii profesionale cât și îmbunătățirea procedurilor de lucru, astfel încât să nu se prejudicieze interesele financiare ale Uniunii Europene

Informații suplimentare specifice submăsurii

Infrastructura la scară mică: se definește ca o investiție realizată în infrastructura locală din spațiul rural, clasificată în funcție de domeniu și aplicabilitate, după cum urmează:

- infrastructura rutieră: drumuri de interes local (drumuri comunale, drumuri vicinale, străzi din interiorul localităților) din spațiul rural definite conform legislației naționale în vigoare.
- infrastructură de apă/apă uzată: rețea publică de apă/apă uzată din localitățile rurale care fac parte din aglomerări sub 10 000 locuitori echivalenți (l.e.)
- infrastructura educațională: infrastructura cu impact direct asupra populației din mediul rural pe diverse segmente educaționale (antepreșcolar-creșe, preșcolar-grădinițe, învățământ secundar cu profil agricol (licee, colegii, școli profesionale).
- infrastructura aferentă serviciilor de sănătate: dispensare medicale din mediul rural

Infrastructura de broadband și investiții pentru producere de energie din surse regenerabile

Prin această măsură nu sunt sprijinite investiții în infrastructura de broadband și investiții pentru producere de energie din surse regenerabile, în concluzie nu sunt necesare derogări de la definiția infrastructurii la scară mică.

Standarde minime în materie de eficiență energetică

Prin submăsură nu sunt sprijinite investiții în infrastructura pentru energia din surse regenerabile care consumă sau produc energie în conformitate cu art. 13, lit (c) din Reg. delegat nr ...de completare a Reg. 1305/2013, astfel încât nu se aplică prevederile acestui art.

Stabilirea de praguri pentru proporțiile maxime de cereale și alte culturi foliate pentru producția bioenergiei

În cadrul submăsurii nu sunt sprijinite investițiile pentru producerea bioenergiei, inclusiv a biocombustibililor în sensul art. 13, lit (e) din Reg.delegat nr....de completare a Reg. 1305/2013, astfel încât nu se aplică prevederile acestui art.

Alte informații relevante pentru implementarea submăsurii

Modernizare: cuprinde lucrările de construcții-montaj și instalații privind reabilitarea infrastructurii și/sau consolidarea construcțiilor, reutilizarea/dotarea, extinderea (daca este cazul) aparținând tipurilor de investiții derulate prin măsura, care se realizează pe amplasamentele existente, fără modificarea destinației/funcționalității inițiale.

Sub-măsura 7.6. Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural

Descrierea tipului operațiunii:

Această sub-măsură va oferi sprijin financiar pentru protejarea obiectivelor de patrimoniu cultural de interes local, inclusiv așezăminte monahale. Investițiile vor avea un impact pozitiv asupra turismului local și vor ajuta la stimularea dezvoltării mediului de afaceri local.

Sprijinirea conservării patrimoniului local și a tradițiilor are drept scop stimularea activităților de turism rural, dezvoltarea mărcilor locale, precum și menținerea tradițiilor și a moștenirii spirituale contribuind astfel la atractivitatea zonelor rurale.

Tipul sprijinului:

În cadrul sub-măsurii, sprijinul va fi acordat investițiilor corporale și necorporale pentru :

- Restaurarea, conservarea și accesibilizarea patrimoniului cultural imobil de interes local (clasa B);
- Restaurarea, conservarea și accesibilizarea așezămintelor monahale

Trimiteri către alte legi:

LEGE nr. 422 din 18 iulie 2001 privind protejarea monumentelor istorice cu modificările și completările ulterioare;

18 aprilie 2008 privind aprobarea Normelor metodologice de clasare și inventariere a monumentelor istorice **LEGE nr. 489 din 28 decembrie 2006** privind libertatea religioasă și regimul general al cultelor cu modificările și completările ulterioare;

Beneficiarii:

În cadrul acestei submăsuri beneficiarii sunt:

- Comunele sau asociațiile acestora
- ONG-uri
- Unități de cult
- persoane fizice autorizate și societăți comerciale care dețin în administrare obiective de patrimoniu cultural de clasă B, de utilitate publică

Cheltuieli eligibile:

Cheltuielile eligibile pentru aceste tipuri de investiții sunt limitate la:

- (a) restaurarea și conservarea clădirilor/monumentelor din patrimoniul cultural imobil de interes local de clasa B, inclusiv punerea în conservare a obiectivului prin intervenții de urgență;
- (b) construcția, extinderea și/sau modernizarea drumurilor de acces către așezămintele monahale și/sau obiectivele de patrimoniu de interes local;
- (c) restaurarea, conservarea și /sau dotarea așezămintelor monahale;

Condiții de eligibilitate:

- Solicitantul trebuie să se încadreze în categoria beneficiarilor eligibili;
- Solicitantul nu trebuie să fie în insolvență sau incapacitate de plată;
- Solicitantul se angajează să asigure întreținerea investiției;
- Investiția trebuie să se încadreze în cel puțin unul din tipurile de sprijin prevăzute prin măsură;
- Investiția să se realizeze în spațiul rural;
- Pentru patrimoniul cultural imobil de interes local investiția trebuie să se regăsească în lista obiectivelor de patrimoniu de interes local clasa B, conform legislației naționale în vigoare;
- Introducerea investiției în circuitul turistic la finalizarea ei.

Principii privind stabilirea criteriilor de selecție:

Pentru patrimoniu cultural de interes local

- Principiul valorii culturale ;
- Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic;

- Principiul gradului de deservire a populației;

Pentru menținerea tradițiilor și moștenirii culturale

- Principiul gradului de deservire a populației;
- Principiul potențialului turistic, în sensul prioritizării proiectelor desfășurate în localitățile rurale cu potențial de dezvoltare turistic;
- Principiul reprezentativității unității de cult

Principiile de selecție vor fi detaliate în legislația națională subsecventă și vor avea în vedere prevederile art. 49 al Regulamentului (UE) nr. 1305/2013 urmărind să asigure tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și directionarea acestora în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

Sume și rate de sprijin aplicabile:

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **100% din totalul cheltuielilor eligibile** pentru **proiectele de utilitate publică, negeneratoare de profit** și nu va depăși 500.000 euro

Sprijinul public nerambursabil acordat în cadrul acestei submăsuri va fi **85% din totalul cheltuielilor eligibile pentru proiectele generatoare de profit** și nu va depăși 200.000 euro.

Beneficiarii acestei sub-măsuri pot solicita Agenției de Plăți, plata unui avans în conformitate cu prevederile Regulamentului (UE) nr. 1305/2013, cu completările și modificările ulterioare.

Alocarea financiară a submăsurii 7.6. Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural este de 15% din alocarea totală a măsurii.

8.2.5.4. Procesul de verificabilitate și control al submăsurii

Posibilitatea de verificare și control a submăsurii se bazează pe rezultatele evaluării ex -ante realizate de către autoritatea de management și agenția de plăți, luând în considerare rezultatele controalelor efectuate în perioada de programare anterioară.

8.2.5.4.1. Risc(uri) la implementarea submăsurii

Având în vedere că submăsura se adresează atât beneficiarilor publici cât și privați, similar cu submăsura 7.2 , există posibilitatea ca, în perioada de programare 2014-2020 să fie întâmpinate aceleași riscuri ca cele menționate pentru submăsura 7.2. iar acțiunile de reducere a acestor riscuri au fost prezentate la submăsura 7.2.

8.2.5.4.2. Acțiuni de reducere a riscului

Având în vedere similaritatea beneficiarilor cu submăsura 7.2, acțiunile de reducere a riscurilor au fost prezentate la submăsura 7.2.

8.2.5.4.3. Evaluarea generală a submăsurii

Sumăsura creează premisele îndeplinirii priorităților menționate în descrierea strategiei prin protejarea patrimoniului cultural de interes local și a moștenirii culturale din mediul rural .

Analizând rezultatele controlului efectuat asupra măsurii 322 ” *Renovarea, dezvoltarea satelor și îmbunătățirea moștenirii rurale* ” în perioada 2007-2013 cu privire la aspectele referitoare la investițiile pentru protejarea patrimoniului cultural de interes local, principala problemă identificată a fost legată de necorelarea punctajului acordat pentru criteriul de selecție referitor la proiectele care promovau investiții în scopul conserării specificului local și a moștenirii culturale, cu valoarea acestui tip de investiții.

Pentru perioada 2014-2020, a fost aleasă o altă abordare, în sensul sprijinirii acestui tip de investiții printr-o submăsură separată, cu o alocare specifică.

De asemenea, măsura vizează tratamentul egal al solicitanților, o mai bună utilizare a resurselor financiare și direcționarea sprijinului în conformitate cu prioritățile Uniunii în materie de dezvoltare rurală.

În urma analizei realizate de autoritatea de management și agenția de plăți pe baza experienței din perioada 2007-2013, se poate concluziona că se asigură verificabilitatea și controlul măsurii atât prin prisma pregătirii profesionale cât și îmbunătățirea procedurilor de lucru, astfel încât să nu se prejudicieze interesele financiare ale Uniunii Europene

Informații suplimentare specifice măsurii

Patrimoniul cultural imobil de interes local de clasa B este definit în legislația națională (Legea 422/2001) ca fiind reprezentat de monumentele istorice reprezentative pentru patrimoniul cultural local și în cazul în care sunt aflate în proprietate publică, pot fi declarate, potrivit legii, de interes public național sau local, după caz, prin hotărâre a Guvernului inițiată de Ministerul Culturii și Cultelor, respectiv prin hotărâre a consiliilor locale, județene sau a Consiliului General al Municipiului București, cu avizul Ministerului Culturii și Cultelor.